

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K. Vidéken: " 9.— " " 4.50 "		Főszerkesztő: Dr. VARGA LAJOS. Felelős szerkesztő: SZATHMÁRY ZOLTÁN.	Egyes szám ára 4 fillér. SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.
--	--	---	--

Széljegyzetek egy beszámolóhoz.

Debrecen, augusztus 1.

(Dr. B. N.) Ne örüljenek meg, politizáló uraim és ne ijedjenek meg hölgyeim: nem fogok képviselők beszámolójáról beszélni. (Ha akarnám, se tehetném, mert nem akad egy követ sem mostanában Hunnia bércein, aki az országgyűlés szünetét divatja-mult beszámoló tartására pazarolná.)

De ez a beszámoló talán még érdekesebb, főként ránk debreceniekre nézve. Mert a kollégiumról szól, a mi büszkeségünkről. Aki mondja: személyénél és állásánál fogva egyaránt hivatott rá, hogy a kollégiumnak újabb fejlődéséről számot adjon. Dr. Haendel Vilmos, a lelépő akadémiai igazgató adta ki most a főiskola évkönyvét s vaskos tűzete e város határán túl terjedő érdeklődésre tarthat számot.

Haendel prorektor meglepédedten kezdi jelentését azzal, hogy a lefolyt év a csödes és gyümölcsöző munka esztendeje volt.

Amit a prorektor a főiskola el-telt esztendejéről mond: azokkal a szavakkal ugyanis önmagát, a saját

csöndes és gyümölcsöző munkáját jellemzi.

Alig ismerünk a kulturára törő, új Debrecenben eredetibb egyéniséget a távozó rektornál. Fiatal ember, akinek am minden tette, sőt minden szava az érett férfi meg-gondolását tünteti fel.

Habár nem református ember, nincs egy lépése, mely nem volna harmóniában az általa vezetett kálvinista épület százados dicső hagyományával.

Irigylésre méltó munkérő. Az igazgató adminisztratív teendői mellett ellátja heti óráit, nemcsak a főiskolában, de a budapesti egyetem is, melynek magán tanára. Előadás után pedig nemcsak irodalmi munkásságát végzi el, hanem mint hajdan a debreceni Alma Mater nagy rektorai, arra is ráér, hogy praktikus terveket szőjön a főiskola anyagi helyzetének megjavítására. Komoly és alapos tudós, aki nem ismer nagyobb gyönyörűséget, mint az elmélyedést szaktudományában: a közjog és politikában. Azért az örök igazság buvárlását mégis össze tudja egyeztetni a napi érdekű igazságok keresésével. Az Évkönyv is hozza egy elmés, alapos és — te-

gyük hozzá, ha ujságírói hivalkodásnak találják is önök — mégis zsurnaliszta frissességgel megírt dolgozatát. Az államszövetségekről szól kathedrai elfogulatlansággal, de egyben a publicista meggyőző erejével mutat arra is rá, hogy a mi közös kormányunk felelősségének rendszere nincs kellően kiépítve s tüzetesen megjelöli a réseket, melyeket kitölteni, az állványokat, melyeket tovább építeni kell.

Nem helyeseljük, hogy ez a nagyérdékű dolgozat, mely mélyebb hatást tesz a magyar olvasóra is felszinen járó vezércikkénél, nem önállóan, hanem az Évkönyvben jelenik meg, majd egy évvel a felolvasása után. Ezt is meg a Tóth Károly tanár magvas értekezését is a kollégiumnak külön lehetett volna kiadni és forgalomba hozni. Anyagi kérdés nem lehet akadály, hiszen tizannyi példány kelne el e rövid tanulmányokból, mint a hány embernek így a kezébe jut. Erkölcsei tekintetben is több fényt hozna a kollégiumra, ha a „Debreceni Főiskola Kiadványai“-t a fővárosi könyvkereskedők kirakatában látná a közönség. Tehát mindenképp meg lehetne fontolni, hogy a mostani

Superbia.

A „Debreczen“ számára írta: Szabó István.

I.

Örök betegje lettem a világnak . . .
Mást érdemeltem, mást reméltem én.
S most siri esendő néma álmódásért
A lelkemet már elcseserlgetém . . .

S még várlak egyre, hasztalan keservben,
Leirt nevedre könnyem hullatom . . .
Tudom, hogy még majd megsiratsz te is,
Ha rámborul a néma sirhalom . . .

II.

Majd bebolyongom még egyszer az erdőt,
Midőn a lombok halkan hullanak;
Es elmerengve, halotthalványan
Megsiratlak egy hulló tölgy alatt . . .

Es aztán, aztán . . . én is elmegyek,
Utat veszítve holt avar között
Csak majd a vándor szél susogja halkan,
Hogy bus poétád merre költözött . . .

Egyetlen tanu.

A „Debreczen“ számára írta:

Baróthy Mariska.

Mit szól az Csobadyné históriájához?
— Nem lehet ahhoz szólni, — mondta fitymáló, elbizott hangon Horváth László, fel sem pillantva a lapból, amit ugyan nem olvasott.

— De mégis! — erőlködött tovább az érelen hang szinte sivalkodva rikoltott ki belőle a vág, tudni a Horváth László véleményét.

— Nos, hát ha én a Csobady helyzetében vagyok, lelövöm azt az asszonyt, mint egy fakó verebet.

Abban a pillanatban, mikor a fakó veréből szólt, bizonyosan a tündöklő, ragyogó, kacér Csobadyné jutott eszébe, amint kacagva, játszva bolondítja maga után a férfiakat.

Mert csak ilyennek ismerte.
Ragyogó, fecsegő kis madárnak; egyikük sem tisztelte pedig egyikkel sem volt viszonya s szerettek vele egy banni, mintha ismernék a titkát, az meg kigunyolta őket, de piperázta, gondozta a szépségét, hogy mindnyájan bolondultak utána, az ura is!

Es most, Uram Isten mi történik.

Rettenetes még elmondani is!
Megerszökött az asszony, a nevelővel, szegény Csobady meg utánna ment. A rossz padozatu kis falusi kocsmaszobában, leborult eléje s úgy kérte, jöjjön vissza!

Botrány! pipogya ember! Kár, hogy az asszony a francia cipős apró lábával, fel nem rugta; igazán kár!

az a história rengeteg témát adott volna a novella-íróknak.

A szendrei casinóban tán egyebet sem tettek, mint azt vitatták, mi az asszonynak és férfi kötelessége, joga s hogy az asszonyok mil kitanulhatnak.

— Nem úgy van! mondta Horváth, — csak az kitanulhatnak, aki el van kényeztetve. — Röviden kell elbánni a szeszélyeikkel, nem kell kérni és magyarázni, akkor fogja tudni, ha szégyent hoz a fejre, lelövik, mint egy felröppenő madarat.

De a férjek, mindig bizonyítékok után kutatnak.

— De hiszen, aztán kell is?!

— Kell, kell, de elég egyetlen tanu, aki vádol s Istennél az irgalom . . . szinte lángba borult az arca s szép, férfias tekinte-

Hol tölthetjük legkellemesebben szabad időnket?

A fényesen berendezett és minden igényeket kielégítő
SZÉCHENYI-szálloda kávéházban.

DEBRECZEN, Petőfi-tér 7. szám.

Olasz szobák. Pontos kiszolgálás. Kitűnő étkezés. Naponta zeneestély.

Szíves pártfogást kér

REIK JAKAB.

Egész éjjel nyitva!!

Évkönyv helyébe a jövőben érvényes be a hivatalos jelentésekkel, a tudományos színvonalon álló tanulmányokat pedig nyomassák ki a kollégium kiadványaként még az év közben, külön.

A rektori jelentés két öröndetes mozzanatot említ fel. Egyik a tanárok fizetés javítása, mely a tandíjváltás képében már életbe is lépett e hó elsején. A második az, hogy betöltötték a bölcséleti szaknak két ujonnan szerzett tanszékét.

Alakult a főiskolában egy új egyesület, az Athletikai klub, amely eddig derekasan megállta a helyét. Az akadémiának egyben véve 371 hallgatója volt az első félévben, 339 a másodikban. Feltűnő, hogy a mennyire a theológusok számban nőttek, úgy fogytak a jogászok.

Haendel Vilmos úgy magyarázza ezt, hogy amott a lelkesítő kar helyzetének javítását ígéri, emitt a jogi karon viszont sokkal több tanulást, nagyobb erőfeszítést kívánnak. Valószínűleg igaza van. De az egészen biztos, hogy a jogi szaknak aránylag csekélyebb látogatása magában véve nem szomorú tünet. Mert alig nyilatkozik valahol annyira a tultengés, mint itt. De az már kívánatos volna, hogy a még mindig túlszűfolt budapesti és kolozsvári jogi fakultás levezetné hallgatószámának egy részét Debrecenbe, ahol immár modern, színvonalon álló kiváló tantestület fogadja.

Politikai hírek.

A kvóta. A hivatalos lap mai száma közli a királyi kéziratot, amely a magyarországi kvótát december 31-ig rendeleti uton állapítja meg, fentartva és ez évre meghosszabbítva az eddigi arányt. A kézirat így hangzik:

tében ott villogott a tradíció büszkeség, sértést nem tűrő önérték.

Szép volt így, érett szépségében, felhevült izgalmával, érces hangjával s nem egy pajtás gondolata: könnyü neked!

II.

Szürkén alkonyodó őszi nap volt; kis lengyel szekeren előrehajolva ült Horváth László s szemét összehúzva erőlködött azon, hogy felismerje az alsó alléen mozgó alakokat, majd leszállt, a kocsi haza küldte s ő könnyü lépésekkel ment át a dülő uton felismerte, hogy az egyik lovas — nő.

Egyszerre fehér libbenés villant át, a szürke levegőn a mitől a vér az agyába futott, a szive örülni kezdett, a torkát valami folytatta.

Talán kiáltani akart, de nem bír, nem tudott, egyszerre erőtlenné lett, lépni alig tudott, oda támaszkodott egy vén fa törzséhez s kábultan állt, kimagyarázhatatlan érzéssel, melyről nem lehet tudni félelem-e, vagy vakmerőség, kétségbeesés vagy gyűlölet!?

A két lovas lassu, ringó lépésben közeledett, majd hirtelen megálltak s a férfi más irányban elvágtatott, míg a nő, léptetve jött arra, hol Horváth László állott.

Elegánsan ült fekete lován, karsu dereka minden lépésnél ritmikusan lengett s Horvát Lászlónak csak annyi ideje volt, hogy a fa mögé húzódott.

Az asszony elhaladt előtte, gyanútlanul

Kedves dr. Wekerle! Minthogy a magyar korona országainak és a birodalmi tanácsban képviselt királyságoknak és országoknak törvényes képviselői közt, arra az arányra nézve, amelyben a közös ügyek költségeihez járulni tartoznak, az 1867. évi XII. törvényeink 19. 20. és 21. §-ai (az 1867-ik évi december hó 21-én kelt ausztriai törvény 3. §-a R. G. Bl. 146. szám) értelmében létesítendő egyezmény nem jött létre, a közös ügyek költségeihez való hozzájárulási arányt az idézett törvényeink 21-ik §-a (az idézett törvény 3-ik §-a) alapján az 1907. évi július hó 1-től ugyanezen évi december hó 31-ig terjedő félév tartamára való érvénnyel akkép állapítom meg, hogy a közös ügyek költségeiből — levonva azokból előzetesen az 1872. évi IV. törvényeink értelmében a magyar államkincstár terhére eső 2°/o-t — a magyar korona országai 33¹/₄₉o-t, a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pedig 66¹⁶/₄₉o-t viseljenek.

Utásítom Önt, hogy ezt köztudomásra hozza.

Kelt Ischlben, 1907. évi július hó 28-án.

Ferencz József s. k.
Wekerle Sándor s. k.

Üres kerület. A belényesi kerület tudvalevőleg üresedésbe jött, mert Bartha Ferenc volt függetlenségi képviselőt közjegyzővé nevezték ki. A kerületben fel fog lépni hír szerint dr. gáttalvi Réthy Gyula fővárosi ügyvéd is.

Brankovics halála.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, július 31.

Brankovics György karlócai görög keleti szerb patriárka halálával új fázisba jutott az az elkeseredett harc, amely már azite évtizedek óta folyik a legfőbb szerb főpapi szék körül.

Tudvalevő, hogy ennek a harenak messzenyuló politikai vonatkozásai vannak. A támadások központjában ugyan maga a patriárka állott, de nemcsak személyi, hanem politikai jelentősége is volt az egymással küzdő pártok harcának.

Az állam szempontjából természetesen

nem nagyon öröndetes dolog, ha bármelyik felekezeten is politikai különbségek osztják részekre híveket. Ugy tudjuk, hogy a kormány, amennyiben módjában van, rajta lesz most, hogy a görög keleti szerb egyházból az áldatlan viszálykodás kiküszöbölje.

A szerb patriárka-széket nem kinevezés, hanem választás útján töltik be. A királynak azonban megerősítési joga van és ezt a jogát természetesen a felelős magyar kormány útján gyakorolja.

A kormánynak ilyenformán mégis van bizonyos befolyása erre a fontos főpapi székre, amelynek betöltője óriási vagyont felett rendelkezik, és ezen az uton is nagy kulturális jelentőséggel bír.

A választás előtt — értesülésünk szerint — tanácskozások lesznek. Ez még távoli dolog, de a szerbeknek is érdekükben áll, hogy ne válaszanak meg olyan embert, akinek megerősítése elé esetleg akadályok gördül- nének.

A mérvadó politikusok szerint az volna a leghelyesebb, ha politikailag egyáltalában nem exponált ember kerül a patriarkatus élére, akinek vezetése alatt nyugodtan fejlődhet a görög keleti szerb egyház.

Városháza és vármegye.

A főszámvevő itthon. Roncsik Lajos főszámvevő kéthavi szabadságáról hazaérkezett s e hónap 6-án újból átveszi hivatalának vezetését.

A községi iskolaszék ülése. A községi iskolaszék Kovács József polgármester elnökle mellett tagnap eldöntést tartott, melyen az elnökön kívül Oláh Károly, Varga Károly, Váczy János, Kondor Kálmán, Király Gyula, Farkas Bertalan s a gazdasági ismétlő iskolai szakértők vetek részt. Az iskolaszék, körülbelül 8000 koronában, megállapította az ismétlő iskola jövő évi költségvetését, azután pedig néhány folyó ügyet tárgyalta. Az ülés öt óra után ért véget.

A Bocskay-szobor története. Pákozdy Sándor vármegyei főjegyző elkészítette

fel — Ur Isten, ha az asszony meglátta volna!

Már séggyelte az asszony előtt. Lassan lecsillapodott s vontatott léptekkel indult haza.

Zörrenésre, csuszánzó léptek neszére visszatekint s emberalak közeledik feléje abból az irányból, hol az imént a lovasok álltak.

— Ah! az egyetlen tanu!

Hirtelen felébredt benne a vérre szomjazó vadállat; már érezte a kiomló vér me- gét, az asszonyi könyörgés; csaknem rohant vissza.

Daróceruhás, koldus alak állt előtte: hirtelen lekapta rongyos sapkáját s alamizsnáért nyujtotta a hatalmas férfi elé.

Az félretaszította a kinyujtott kezét s rákiáltott:

— Kik voltak az imént itt? — A koldus még jobban, a vállalai közzé húzta a fejét, alázatos, torzvigyorgással kiült idétlen pózfájára, a hülyék bárgyu tekintete s artikulá- lan, nem emberi hangon magyarázta meg, némaságát.

Óriási kő zuhant le a Horváth László szívéből.

Ah! . . . tehát csakugyan nem igaz: Otthon pedig, a Madonna-asszonynak még mindig a fülebe csengett az éretlen hang . . .

— Pá, magának, holnapig . . .

s egyik kezével az akaratoskodó fehér fátyolt rendezte, mely ki-ki libbent a szürke, nehéz levegőben.

A férfi merev tekintettel bámult utána, percekig mozdulatlanul, érzéketlenül, aztán villámgyorsan tiszta lett előtte minden.

— Igen, ő! A négyesi Horváth László felesége találkára jár s én Horváth László, rálesek, mint egy csizmadia. Oh, hogy nincs nálam fegyver, hogy lelőhetném mindakettőt, egy lövésre.

Atkozott, esábitó daemon, ki magadra öltöd az érinthetlen szent álcáját!

Ki volt amaz? . . . Ki? . . . tudnom kell, hogy elpusztíthassam, gyalázatommal együtt!

Órült szenvedély szállta meg: ölni, ember vér forróságát érezni, mert különben ez a büszke, megsebzett szív, kipattan a kebléből.

És rágondol a Madonna-arcu asszonyra; édes gyerekes félénkségére, turbékoló kacagására, amit ez az asszony ad neki.

Majd, mint egy felkorbácsolt tenger, vihar után, nagy, de lágyan omló hullámokat vet s lassan-lassan elsimul. Ah, a büszke négyesi Horváth László, mily szelíd dajkaméséket is tud mondani. Hiszen véletlen is lehet! Vagy nem-e véletlen az is, hogy ő itt áll.

Valamelyik szomszéd tán, szintén sétalovaglásan van! Hiszen, különben, nem lenne ily nyugodt az asszony?! Hát ő akart leselkedni s most, ahogy itt áll, úgy tűnik

a Boesky-szobor létesítésének teljes történetét, az alapgyűjtő bizottság megalakulásától kezdve a szobor leleplezéséig. A szobor története az elszámolásokkal együtt a megye legközelebbi rendes közgyűlése elé kerül.

Személyi hír. Oláh Károly közművelődési tanácsnok külföldi utra indult.

Debrecen júliusban. Debrecen sz. kir. város közigazgatási bizottsága e hó 5-én, hétfőn délután 3 órakor rendes ülést tart, melyen Weszprémy Zoltán elnöke mellett a szakelődőknek július haváról szóló jelentését tárgyalja.

Dr. Varga Emil városi kerületi tisztviselő orvos e hó 12-től 28-ig szabadságra megy. Helyettesítésével a polgármester dr. Balkányi Ede kerületi orvost bízta meg.

Szálloda a püspöki parókia helyén.

Elhalasztották a döntést.

A gazdasági bizottság ülése.

— augusztus 1.

(Saját tudósítónktól.) Fontos ülése volt tegnap délután az ev. ref. egyház gazdasági bizottságának. Az ülésen tárgyalásra került az az érdekes terv, mely Schömann és Klinger budapesti műépítésszek adtak be a püspöki parókia és a szomszédos telkek helyén egy modern szálloda, kávéház és fürdő felállítására iránt.

A terv már a gazdasági bizottságnál, már a második fórumot járja. A döntést azonban ez alkalommal is elhalasztották, a tegnapi ülésen is olyan határozatot hoztak, hogy az ügyet visszateszik a kiküldött bizottsághoz.

A terv ellen újabb az az ellenvetés merül fel, hogy bizonyos disszonanciát képezne az, ha a főtemplom közelében kávéház, szálloda létesülne.

Hátra van különben még a presbyterium döntése, mely tekintve az ügy mai állapotát valószínűleg csak az őszi hónapokban fog bekövetkezni.

A gazdasági bizottság üléséről tudósítónk a következőket jelenti.

Kézzel négy óra után nyitotta meg Juhász Ignác elnök az ülést, melyen jelen voltak: Jeney Miklós, Szele György, Hódy Béla, Márton Kálmán, Pálffy Ferenc, Molnár Ambrus stb.

Első tárgya az volt, hogy mivel Csurka István a gyengeelméjük iskoláját fogja vezetni, helyette egy segédtanítót alkalmaznak.

Ezután Jeney Miklós jegyző adta elő a szállodaépítés tervének ügyét. Felolvassa a terv megvitatására kiküldött bizottság jelentését, amely tudvalevően elutasítandónak véli többféle szempontból a felmerült tervet. A küldöttség levenni indítványozza az ügyet a napirendről először azért, mert a beadott ajánlat anyagi oldalait tervek és egyéb számítások hiányában nem ismeri, másodsor ebből kifolyólag nem tudja megállapítani, hogy az erkölcsi nehézségeket le fogják-e küzdeni az esetleg várható anyagi előnyök.

A küldöttségi jelentés felolvasása után az előadó ismerteti, hogy július 16-iki kelettel ismétlen beadványt intéztek a tervező Schömann és Klinger építésszek. A beadványban kifejtik a küldöttségi kedvezőtlen határozatra észrevételeiket. Beadványukban biztosítják az egyházat megtett ajánlatuknak őszinteségéről és arról, hogy az egyházra

nézve az igen előnyös és nagy anyagi haszonnal jár. A terveket azért nem küldhetik meg, mert azok elkészítése nagy költségekkel jár, amely több ezerre menő kiadás kárba veszne akkor, ha az egyház még a tervek birtokában is elvetné az ajánlatot. Ezért kér most csak elvi határozat statuálását, mely határozat ha kedvező lesz, az esetben a részletes terveket pár hét leforgása alatt a bizottsághoz benyújtják. Igéretet tesznek ezeken kívül a vállalkozók arra nézve, hogy a zajosabb helyiségeket speciálisan, az épületek belső részeiben helyezik el, úgy hogy az így elhelyezést nyerő kávéház, étterem zajja sem idő-, sem helyrendben nem esik össze a Nagytemplomban tartott istentiszteletekkel és nem botránkoztatja meg semmi körülmények között a hívőket.

Végül kiemelik, hogy a város is sokat nyerne esztétikailag a tervezett monumentális épülettel.

A küldöttségi jelentés és a beadvány nyomán hosszas vita indult meg, melyben a bizottság valamennyi jelenlevő tagja résztvett.

Juhász Ignác szerint az egész ügy azon dől meg, hogy a főtemplom közelében megengedhető-e bármilyen vigasság színhelyének, kávéháznak létesítése. Ez az aggodalom is eloszlik, ha figyelembe vétetik az ajánlkozók igérete, hogy a zajos helyiségeket a Hatvan-utcai részen helyezik el.

Különben is egy széles utca választaná el a templomot és az emelendő épületet. Utal más városokra, különösen Budapestre, hol a templomok közvetlen közelében, a hívek megbotránkozása nélkül kávéházak és egyéb mulatóhelyek helyeztetnek el. Most csak azt kell mérlegelni, hogy ha már az egyház belemegy a vállalkozók ajánlatába, az így mutatkozó erkölcsi disszonanciákkal szemben mily anyagi előnyök mutatkoznak. Figyelmébe ajánlja a tagoknak, hogy az itt hozandó határozat még amennyi is a legfelsőbb fórum, a presbyterium elé kerül.

Márton Kálmán azt tartja megfontolandónak, hogy új püspöki és lelkesítő lakok fenntartása mily költségeket okoz az egyháznak. A szóban forgó telkek feletti jogot nem is szívesen engedné ki az egyház kezéből annak figyelembe tartása mellett, hogy egy bérpalota sokkalta többet jövedelmezne az egyháznak, mint az ajánlatnyújtotta előnyök.

Jeney Miklós elfogadja a küldöttségi javaslatot, mert szerinte az ügy még nem forrott ki egészen. Akkor lesz ez aktuális, ha a városrendezés, vízvezeték, villanyvilágítás be lesz fejezve.

Otrokocsi Végh János, Hódy Béla, Pálffy Ferenc felszólalása után Márton Imre konkrét indítványt tesz, hogy tegyék vissza az építésszek ajánlatát a küldöttséghez, hogy tárgyalja az ügyet az újabb beadvány alapján és szükség esetén lépjen érintkezésbe a tervezőkkel.

Ezután az elnök a vitát bezárta és szavazásra boesajította a kérdést. A küldöttségi javaslatot 7 szavazattal 4 ellenében elvetették, míg Márton Kálmán indítványát nagy szótöbbséggel fogadták el, így az ügyet visszateszik a küldöttséghez új alapon való tárgyalásra.

Ezután az ülés több kisebb jelentőségű ügy elintézése után este hat órakor véget ért.

Szerelmi dráma Tiszapolgáron.

A megcsalt férj bosszúja.

— augusztus 1.

(Saját tudósítónktól.) Véres szerelmi dráma tartja izgatottságban a közeli Tiszapolgár békés lakosságát. Egy megcsalt férj rálőtt a felesége csábítójára, azután önmaga ellen emelt fegyvert. A lövések zajára elősiető szomszédok már csak egy halottat, egy vérben fetregő férfit és egy jajveszékő asszonyt találtak. A halott már nem beszél. Néma

összeszorított ajka nem árulja el azt a tragédiát, mely néhány perc előtt megtörtént. Most már nyugodt, még mosolygott is, hisz megboszultta magát és a bosszu olyan édes.

A csábító mellette hörög. A gyilkos golyó nem oltotta ki életét, csak öröké nyomorékká tette. Most már elmélkedhetik a kórház fehér ágyán vajjon felérte-e az az egy pillanatnyi gyönyörűség, vajjon megérte-e az az asszony ölése ezt a tragédiát, amelyet okozott.

Es az asszony jajveszékkel. A kezét tördeli és sir. A bűnbánó Magdolna. Vajjon kit sirat? A férjét-e vagy a kedvesét, avagy önmagát átkozza?

Tudósítónk különben a véres drámáról a következőket jelenti:

Polonkay József tiszapolgári kishirtokos ezelőtt évekkkel vette nőül a falu legszebb leányát. A férj imádta az asszonyt és mint a szomszédok is állítják boldog házasságban éltek. Az utóbbi időben azonban az asszony szerelme hidegülni kezdett. A szerelmes férj kutatni kezdte a dolgot és rájött, hogy kutya van a kertben. Fiatal legény ólálkodik az asszony körül, amit láthatólag szívesen vett.

Polonkay ekkor detektívnek csapott fel. Mindenképen kutatta a csábítót, akit végre ma utolért végzete.

Tegnap a dinnyeföldeken járt, mikor hírül adták neki, hogy felesége a tilosban jár. A megcsalt férj lihegve szaladt haza és éppen akkor érkezett meg, mikor a csábító ölében ült az asszony.

Polonkay, aki az utóbbi időben mindig magával hordta fegyverét, irtózatossá harag fogta el és verben forgó szemekkel kiáltott a csábítóra:

— Meghalsz kutya csábító!

Azután elsötétült körülötte a világ és kétszer egymás után rálőtt a csábítóra, akinek a golyók a kezét és lábát furták át. Azután önmaga ellen emelte a gyilkos fegyverét és szívébe lőtt. A szerencsétlen ember szörnyet halt.

LEGSZEBB PANAMA ÉS SZALMAKALAPOK FEKETÉNEL.

Éjszakai hírek.

— Express tudósítás. —

*) Thaw asszony nem lesz színésznő.

A híres newyorki gyilkossági pör hősnőjéről. Thaw Alfrédnél nemrégiben az a hír terjedt el, hogy vissza akar térni a színi pályára. Mint nekünk táviratozzák, a szép asszony tegnap megcáfolta ezt a verziót azoknak az újságíróknak, akik a férje börtönajtajában lepték meg. Tawné elmondta, hogy vett ugyan néhány énekleckét, de csak azért, mert úgy érezte, hogy hangja meggyöngült,

de esze ágában sincs visszamenni a szinpadra. Neki ebben az életben nincs más vágya, minthogy férjét gondolja, akit az iránta való szerelem vitt a börtönbe. — Ezzel bucsut vett az újságíróktól s bement az urához.

) A berlini gyermekgyilkos. A gyermekmerénylet még mindig nem fogták el. Seuft Berta és Knespel Elly, a két kis áldozatnak tegnap is mutattak gyanúsítottakat, de egyikben sem ismerék fel a merénylet. A kis Knespel leány tizennégy nap múlva elhagyhatja a kórházat, Seuft Berta a javulás útján van, egészen jól érzi magát és nemsokára szintén elhagyhatja a kórházat. A kis Arendt Heléna, akit mint már megírtuk, a lépesdházban támadtak meg, tegnap délután atyja kíséretében eljött a rendőrkapitányságra, hogy a fekete könyvből megismerje a merényletet: „Alig léptem be a Choriner-utca 33. számú házában, amelyben szabónknak lakott, amikor egy fiatal, kis fekete bajszos ember mögém került. Gyorsabban mentem fel a lépcsőn, de az első emeleten a fiatal ember közvetlenül hátam mögé került s csipkeruhám után nyult. Kiszabadítottam magamat és most már futva menekültem a második emeletig, ahol Krösing szücsmeister lakása ajtaján esengettem, mire a merénylet megfordult és lefelé rohant. Krösing azonnal ajtót nyitott és mikor hirtelen megmondottam, mi történt, a merénylet után futott. Nem tudom, utólérte-e. Azt állítják, egy villamos kocsi ugrott fel. Nekem bajom nem történt, csak a csipkefodrot téptem a ruhámról. Ha nem menekülök, lehet, hogy engem is baj ér.”

) Egy milliomos végrendelete. Tegnap bontották fel Weinmann Fülöp közjegyző irodájában Friedmann Lajos magánzó végrendeletét, aki két hét előtt halt meg és aki a Terézvárosban ismeretes személyiség volt. Az elhunyt vagyona 1.200.000 koronára rug, mely nagyobb részben ingatlanokból áll. Friedmann végrendeletében több jótékony alapítványt tett. Így a pesti izraelita hitközségnek 6000 koronát, a szent együletnek 6000 koronát, a Bikur Cholim-egyesületnek 2000 koronát, a szürke apácák kolostorának, (amelynek közelében Friedmann lakott) 1000 koronát hagyott. Friedmann ezenkívül egy a felesége és a saját nevére szóló ötvenezer koronás alapítványt tett, melynek kamatai elszegényedett iparosoknak és kereskedőknek adandók. Az alapítványt a pesti izr. hitközség fogja kezelni. Az általános örökös Beck operaénekes.

A debreceni rendőrség elfogta a dánosi gyilkosság nő-cinkosait.

Elfogták Kolompár Tuta rokonait.

Részesek a dánosi vérfürdőben.

Szarvasék revolverét megtalálták náluk.

— augusztus 1.

(Saját tudósítónktól.) Ugy látszik, hogy a debreceni és hajdumegyei közbiztonsági közegeknek oroszian-rész jut a dánosi fertelmes rabló-gyilkosság tettesének kinyomozásában.

Napokon keresztül részletesen beszámoltunk a téglási cigányfogásról, mely a gyilkosság főcinkosát jutatta a büntetőhatóság kezére

és most pedig a debreceni rendőrségnek ez ügyben sikerült fogásáról értesülünk.

A debreceni rendőrség ugyanis a dánosi rablógyilkosság nő-cinkosait derítette ki, mely szenzációs esemény bizonyára nagy hatással lesz a sötét ember-vágóhid többi tettesének kiderítésére és leleplezésére. Teljes bebizonyítást természetesen ez még nem nyert, de a felmerült gyanúok s körülmények következtében szinte kizártnak tekinthető az, hogy a letartóztatott cigány lányok ne szerepeltek volna valamely formában, vagy módon a dánosi négyszeres rablógyilkosságban. Erre a szenzációs eredményre a véletlen vezette a debreceni rendőrséget, amely azonban ezen sikerét körütekintésének és ügyességének köszönheti. Közönséges tolonc-uton kerültek az elfogott cigány lányok a rendőrség kezébe, mely nem kimélt időt és fáradságot s ugyancsak vallatóra fogta a fogjakat, miközben szenzációs felfedezést tett.

Kiderült ugyanis, hogy ezek részesei a dánosi rablógyilkosságnak. Ezt bizonyítja különben az is, hogy megtalálták náluk a legyilkolt csárdás gazda revolverét.

A gyanúsított cigányok különben már utban vannak Budapest felé.

Részletes tudósításunk a következő:

Cigányok a pályaudvaron.

Hajduböszörmény vasúti állomásán tegnapelőtt este két cigány leányt vettek észre a csendőrök. Nyomban gyanusnak tünt fel a dolog és a cigány leányokat letartóztatták és miután igazolványuk volt, hogy debreceni illetőségűek, azonnal ide toloncolták őket.

A debreceni rendőrségen.

A debreceni rendőrségnek tegnap reggel adta át a böszörményi rendőrség. A rendőrségen ideiglenesen magánzárákában helyezték el és rendes szokás szerint megmozgatták mindkettőjüket. Eközben az egyik cigány leánynál igen gyanus tárgyat találtak. Egy 9 milliméteres, manó szerkezetű revolver volt ez, feketére égetve és egyik oldalán fényesre csiszolva. A revolver lelet igen gyanusnak tünt fel a fogházőrök előtt és azonnal jelentést tettek a dologról Mile Pál rendőrfogalmazónak.

A kihallgatás.

Mile Pál rendőrfogalmazó nyomban maga elé vezette a két cigány leányt, kik még alig értek el 18—20 életévet. A cigányleányok kihallgatásukkor azonban a revolvere vonatkozólag minden felvilágosítást és minden feleletet megtagadtak. Később, mikor a keresztkérdésekkel sarokba szorították — elkezdtek hazudni, még pedig a külön-külön való kihallgatás folyamán mindenik másféleképpen. Mikor szembesítették őket és elükbe tárták vallomástételüket, akkor nagy zavarba jöttek, de kezzel-lábbal tiltakoztak az ellen, hogy valamiféle büntényben részesek volnának.

Nem tudnak alibit igazolni.

A két cigány leány már kezdetben nagyon nagyus volt a rendőrség előtt. A gyanút a zavaros és mindenben ellentmondó vallomások nagyban megerősítették. Ismeretes volt ugyanis a rendőrség előtt, hogy a dánosi rablógyilkosságban — mint azt a lefolytatott nyomozás megállapította — két nő is szerepelt. Az egyik mindenesetre egy fiatal leány volt.

A másik fontos gyanúok a revolver volt, mely minden valószínűség szerint a dánosi korcsmából került ki. Hogy aztán közvetve, vagy közvetlenül jutott a cigány lányhoz, az még a kérdések-kérdése és legfeljebb csak a vizsgálat fogja kideríteni.

Ezekből kiindulva nyomban világosan állott a rendőrség előtt az a tény, hogy a cigány lányok valami féle szerepet vittek a dánosi vérfürdőben.

Vallatták őket arra vonatkozólag, hogy azon az emlékezetes péntek éjjelen hol jártak. A cigány leányok merően tagadtak mindent, azonban tagadásuk dacára sem tudtak alibit igazolni.

Személyazonosság megállapítása.

Ezután az elfogottak személyazonosságát állapította meg a rendőrség. A náluk talált igazolvány és vallomásuk szerint Nagy Piroška, másik nevén Balog Mária és Lakatos Málinak hívják őket. Különös fontossággal bír az a körülmény, hogy Balog Mária Kolompár Balog Tutának unokatestvére, így tehát, ha nem is aktív részese a leány a vadállatias rablógyilkosságnak, — legalább is tudott róla, — és még a szörnyű tett után találkozott a gyilkossal, kik az ő familiájából kerültek ki, mit legjobban bizonyít az a tény, hogy a revolvert, mely a legyilkolt csárdás gazda, Szarvas István tulajdonát képezte.

A bűnjel.

Éppen azon igyekezett ebből a feltevésből kifolyólag a rendőrség is, hogy bebizonyítást nyerjen az, hogy a revolver a dánosi korcsmából került el.

Az egész titokzatos ügyben ez volt egyetlen vezető fonál a rendőrség kezében, azért ezt akarták legelőbb is tisztázni.

Mile Pál rendőrfogalmazó értesítette a csendőrséget az ügyről és egyben kérte, hogy a gyilkosság színhelyén jelen volt és a többi bűnjelre a tanuvallomásokat Dánoson vezetett Mick Vilmos csendőrsvezetőt bocsássák a rendőrség rendelkezésére tanuvallomás végett.

Mick felismerte a bűnjelt.

Mick Vilmos csendőrsvezető pár perc múlva megjelent a rendőrségen, hol egész határozottsággal felismerte a revolvert.

Alsódánoson ugyanis a vizsgálat megállapította a legyilkolt korcsmáros ismerőseinek vallomásából a revolver külső leírását, mely teljesen ráillik — Mick vallomása sze-

rint — a cigányleányoknál talált revolverre, melynek amugy is feltűnő ismertető jele az, hogy feketére van kenve és csiszolva.

Azonban ennél szenzációsabb felfedezést is tett Mick őrsvezető. Ugyanis a Hajduhadházon elfogott cigánybanda egyik tagja, Kolompár Lina, egy 15 éves kis leány annak idején azt a vallomást tette, hogy a dánosi gyilkosságban kilencen vettek részt, két nő is ezek közül az egyik Balog Mari, ki még segédkezet is nyújtott — a beismerésben levő cigányleány vallomása szerint — Kolompár Tutának a Szarvas leány megbecstelenítésében.

Egy Balog Mari így a rendőrség kezébe került és Mich őrsvezető konstatálta, hogy minden valószínűség szerint ez azonos azzal a Balog Marival, ki Dánoson a gyilkosságban részt vett.

A rendőrség erre vonatkozólag is kihallgatta Lakatos Málit és Balog Marit, kik azonban konokul tagadják még azt is, hogy valamikor színiét látták volna a dánosi koresmának.

Utban Monor felé.

A cigányleányok tagadásuk dacára is többi társnőik sorsára jutottak. Mick őrsvezető egy csendőrrel erősen megvasarva a déli személyvonattal Monorra vitte Balog Marit és Lakatos Málit, onnan pedig valószínűleg egy-kettőre bekerülnek a pestvidéki törvényszék fogházába.

Mi történik az ügyességen?

Budapesti tudósítónk a következőket jelenti:

A dánosi vérfürdő elkövetésével vádolt cigányok dolgában tegnap nem voltak semmiféle kihallgatások.

Tegnapelőtt a vizsgálóbíró mind a tizennégy cigányt kihallgatta s kihirdette előttük a végzést, hogy előzetes letartóztatásba helyezi valamennyit.

A legközelebbi napokban a tanukihallgatások kerülnek sorra. Beidézik mindazokat, akiknek csak a cigányoknál talált bűnjeleket felmutatni lehet s ezeknek vallomását jegyzőkönyvbe veszik.

A csendőrök Dános környékén még mindig nyomoznak. Egyik háztól a másikhoz járnak a csendőrök s mindenkit kikérdeznek. A nyomozást Navratil és Pelle őrmesterek vezetik.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok ... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

— **Személyi hír.** Dr. Thaly Kálmán, Debrecen I-ső kerületének országgyűlési képviselője Bad Gasteinben üdül s pozsonyi otthonába augusztus második hetében tér vissza.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter Szalkai Béla debreceni postai gyakornokot posta- és távirtdai segéd tiszté nevezte ki.

— Bakonyi Samu betegsége.

Teljes részvétellel értesülünk, hogy a hónapok óta betegeskedő dr. Bakonyi Samu egészségi állapotában mindmostanáig nem állott be javulás. A beteg orsz. képviselőt állandóan három orvos látogatja, kik e hét során határoznak afelől, vajjon megoperálják-e a beteget? Bakonyi dr. állapota iránt debreceni hívei közül naponta számosan érdeklődnek.

— **Ingyen ojtóanyag.** A Pasteur-Chamberland intézet budapesti törzetenyszete 25.000 adag sereggő üszök és sertés-orban elleni ojtóanyagot bocsátott a földművelésügyi minisztérium rendelkezésére azzal a megjegyzéssel, hogy ezeket osszák ki a szegényebb gazdáknak között ingyen, a nevezett betegségben szenvedő állataik gyógyíttatására. Erre vonatkozólag leirat érkezett vármegyénk alispánjához, aki ezután is felhívja a szegényebb gazdákat, hogy az ojtóanyag mennyiségre való igényüket a törvényhatósági állatorvos útján jelentésként be a törzstenyészetenél. (Andrássy-ut 105).

— **Gyermekfalu.** A Gyermekvédő Liga, a Fehérkereszt-Egyesület és Szeged város üdvös emberbaráti intézményt terveznek. A szőregi állomás közelében kis falut akarnak építtetni, amelyben otthont találnának azok az elhagyott gyermekek, akiket szigorubb felügyelet alatt kell felnevelni. A falu középpontján lenne egy magyar izléssel épülő emeletes ház, mely körül széles utcáson csoportosulnának a magyar gazdember házához hasonló s elől a falusiak megszokott virágjaival beültetett esinos házak, mindenik zöldsárga és gyümölcsös kerttel a ház végében. Galambduc az udvaron, méhes a kertben. Minden ház egy önálló családnak adna otthont. A család tagjai: a családapa, felesége a családnanya s 18—20 gyermek. Egy családnak összes tagjai ugyanazon foglalkozást űznék. Az igazgató választáná össze az összeillő fiukból a családokat s figyelemmel kísérik haladásukat. A telepet elakarják látni ifjusági zenekarral, tűzoltósággal s a katonaviselt családok által a katonai mozdulatokat és fegyvergyakorlatokat is taníttatják.

— Az új ipartestületi jegyző.

A debreceni ipartestületen a jegyzői állás lemondás folytán tudvalevően megüresedett. Az állásra nagyon sok pályázat érkezett. A jelölő bizottság tegnapelőtt délután tartott ülést és első helyen Seibel Endre ny. főkapitányt Bajáról, másodsorban Budházy Jenő közigazgatási gyakornokot, harmadik helyen pedig Gyökössy Endre budapesti tanárt jelölte. A jegyző választást a ma délután 4 órakor tartandó előljárásági ülésen fogják megejteni.

— **Vizsga a dzsiu dzsiuból.** A debreceni rendőrlégénység tegnap délután vizsgázott le a dzsiu-dzsiuból, melyre Kasulakow Wladimir birokmaster hat hétig oktatta a rendőröket. A vizsgán a városi tanács képviselőjében Körner Adolf tanácsnok jelent meg, aki a vizsga eredménye fölött legteljesebb megelégedését fejezte ki. Wladimir most szatmárra, onnan Zimonyba utazik s mindkét helyen tanfolyamot tart.

— **A vonatok világitása.** A magyar állam vasutak vonalain a személyszállító kocsikban a világitást gyökeresen megjavítják ebben az esztendőben. — A mostani gázvilágitás helyett mindenütt — gázizzófényvilágitást fognak alkalmazni. A mostani villamosvilágitási rendszert is kifogják kuszóbolni, mert a mai lámpások csak a kocsiszakaszok tetejét világítják meg és olvasni sem lehet másképp, mintha az ember feláll. A mai lámpások helyett kétkaru villamos esillárokot fognak alkalmazni, hogy az utasok ülő helyzetben is jól lássanak. A külföldre járó kocsikat külön villamfejlesztő dinannógépekkel is föl fogják szerelni.

— **Kereskedők és iparosok figyelmébe.** Tekintettel azon fenyegető veszedelemre, mely az őszi vasuti forgalom lebonyolításakor immár évről-évre rendszeresen sújtja iparunkat és kereskedelmünket, a kamara ezuttal is felhívja az érdekelteket, hogy a közjóra való tekintettel a nagy tömegben feladásra kerülő épület- és tűzifa, továbbá szén, érc, kő stb. hasontermészeti és időhöz nem kötött egyéb áruk zömét, a szállítási főidény bekövetkezése előtt folyó évi szeptember hó végéig sziveskedjenek elszállítani.

— Sztrájkok Debreczenben.

Ugyancsak a sztrájkok világát éljük mostanság Debreczenben. Az igaz, hogy most a nap krónikája három megszünt bérmozgalomról is számol be, de ezek mellett egyik nagy ipartelepen ütött ki sztrájk. A városi téglagyár összes munkásai sztrájkba léptek és tegnap reggel abbahagyták a munkát. A munkások követelése leginkább a bérfel-emelésben csucosodik ki. Az iparügyszályon tegnap egész csapat békéltető tárgyalás volt Vetéssy Béla rendőrfogalmazó vezetésével. A békéltetéseknek meg lett a kívánt eredménye, úgy az Erzsébet-malom, mint a Szikszay-féle téglagyár munkásai a kölcsönös méltányosság alapján munkaadóikkal megkötötték az egyezséget és már ma reggel munkába is állnak.

— **Sarkady tarka szinpadától** tegnap bucsuzott el Sugár Elza, a kinek finom izlésű kedves játékához a szezon legszebb sikerei fűződnek. A távozó kis művésznőt elhalmozták virággal tapssal. Sarkady most egészen új műsort állított össze s igazán élvezetesek a Charles Depford bámulatosan merész mutatványai, a két akrobatikus francia táncosnők, Gondör Aurél a híres fővárosi artista, Guston amerikai komikus, a két csodagyermek stb. programmszámai. Ajánljuk a közönség figyelmébe az új műsort. — Belépti-díj újból minden asztalnál 1 korona 50 fillér és 1 korona.

— **Állat betegségek.** Püspökladányban a loállományok között rühkór, Egyeken lépfene lépett fel oly nagy mértékben, hogy ezeket a helységeket azonnal állategészségügyi zár alá vették.

— **Tegnapi halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Kiss József ev. ref. 62 éves, Péntes Sándorné r. kath. 27 éves, Faragó Juliánna ev. ref. 2 hónapos, Molnár Lajos r. kath. 3 hó, Szabó Erzsébet ev. ref. 1 hó.

— **Nagy raktár van** még turista ingekben és szalma kalapokban míg a készlet tart 40 százalékkal olcsóbban kapható mint bárhol. Nyakkendő király uri divat üzlete, főposta mellett.

— **Darvas Ede csödtömegéből** megmaradt áruk olcsón kaphatók Rózsa Ignácnál kistemplombazár.

**UTI BÖRÖNDÖK
NAGY VÁLASZTÉKBAN
FEKETENEL.**

Távirat és telefon.

Wekerle itthon.

Budapest, július 31. Wekerle miniszterelnök ma reggel Bécsből Budapestre érkezett. Megérkezése után magához hívatta Sztéryni államtitkárt, akivel hosszasan táncskozott.

Kossuth Lajos Tivadar itthon.

Budapest, július 31. Kossuth Lajos Tivadar ma délelőtt a déli pályaudvaron Budapestre érkezett. Vendégünk csak délutánig időzött a fővárosban, amikor is a nyugati pályaudvarról Herkules fürdőre utazott bátyja, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter látogatására. Kossuth Lajos Tivadar mindössze egy hetet szándékszik Magyarországon tölteni.

Brankovics halálához.

Karlóca, július 31. Néhai Brankovics György szerb pátriárka halála alkalmával elterjedtek azon hírek, hogy az ősz főpap öngyilkosságot követett volna el, nem felelnek meg a valóságnak. A Denkcuc dr. vezetésével megejtett boncolás kétségtelenül beigazolta, hogy Brankovics pátriárka cukorbetegségből eredő vérmérgezésben hunyt el.

Az orosz cár és Vilmos császár.

München, július 31. Isvolcki orosz pénzügyminiszter a napokban itt időzött. A miniszter eredetileg Tegernseebe akart utazni, de visszatért Pétervárra. Azt hiszik, hogy a miniszter utitervének megváltoztatása a cár és Vilmos császár találkozásával áll összefüggésben.

Ismét villamos sztrájk.

Budapest, július 31. Még a télen történt, hogy a budapesti városi villamos vasut kocsivezetői és kalauzai sztrájkba léptek. Ma követték a nagyok példáját az alig 13-16 éves váltó állító fiúk, akik béremelést követelve a kis váltóruk minduntalan megakasztják a forgalmat.

Kirabolt bank.

Pétervár, A Lombardbank ellen ma intézett támadásnál több mint száz lövést váltottak a rablók, szám szerint tizenketten, a munkásosztályhoz tartoztak. Miután mintegy 2800 rubelt raboltak az első emeleti ablakon és eltűntek.

Elhunyt képviselő.

Nagykároly, július 31. A nagykárolyi választókerület országgyűlési képviselője — Károlyi István gróf itteni kastélyában ma hosszas szenvedés után meghalt.

Sztrájkolók utcai harca.

Páris, július 31. Egy épülő háznál alkalmazott 600 építőmunkás sztrájkba lépett. A rendőrség szét akarta verni a sztrájkolókat, amikor is heves utcai ütközet támadt közöttük. Az összeütközés alkalmával négy rendőr életveszélyesen megsebesült, több sztrájkolót letartóztattak.

Nyilatkozat.

A tegnapi napon tartott orvosi értekezleten, csak úgy mellékesen oda vetve, célzások történtek egy a munkássághoz intézett iratomra.

Mivel nekem ez ügyben semmi titkolni való nincs, ama tendenciós magyarázatokkal szemben is mik füleimhez jutottak kénytelen vagyok az egész ügyet feltárni.

A szervezett munkásság titkára azzal keresett meg rendelő órámon, ismertetném meg vele orvosi karunk álláspontját és törekvéseit, az új munkás törvényalapján létesítendő b. s. és b. b. pénztárak ügyében. En természetesen teljes készséggel tettem eleget ebbeli kívánságának; de amennyiben arra is felkértem, hogy az előadottakat alkalom adtán a munkásság előtt is kifejtsem, jobbnak véltem írásban foglalni véleményemet és azt tetszés szerinti felhasználás végett titkár urnak átadni.

Ez írás nem tartalmaz egyebet, mint amit annyiszor, annyiféle formában már megírtam és amit a debreceni orvosi kar is

magáévá tett, sőt amire nézve becsületszóval szolidaritást is vállalt: tehát nincs mit titkolnom és éppenséggel nem alterálhat, hogy az írás dr. Gáspár urnak is kezébe jutott. Sőt inkább igazolja eljárásomat, mert kétségtelenné teszi amit én rég hangoztattam: mily szoros nexus a szervezettek és dr. Gáspár ur között.

A szabad orvos választás, a tisztességes orvosi díjazás és minden egyéb mire szolidaritást vállaltunk; annyira nem titok, hogy az országos orvos szövetségben már 4000 orvosnál jóval több, tehát a magyar orvosi karnak négyötödresze írásban kifejezte szolidaritását e törekvésben.

Az is nyilvánvaló, hogy e téren a mi érdekeink nemcsak azonosak a munkásság érdekeivel, de jórésben annak elhatározásától is függ.

Midőn tehát a munkásság előtt ezt fejtegettem, a munkásságot ennek igyekszem megnyerni, nem végzek felesleges dolgot és főleg, nem vétek semmiképpen karunk ellen, tehát ez irányban sincs okom a titkolódzásra.

Írásom alá nevem mellé azért tettem, hogy „az 5-ös végrehajtó bizottságnak tagja vagyok, mert ezzel is mintegy jelezni akartam, hogy ott is e nézetet képviselem, azt igyekszem érvényesíteni, ehhez pedig jogom van és volt, teljesen kétségtelen bárkinek a hozzájárulását kikérném.

Ama körülmény, hogy bizonyos oldalról tendenciós magyarázatok fűznek hozzá, arra készlet, hogy felkérjem amaz urakat, kiknek birtokában van ez írás, noha nem nekik címeztem, adják azt át a nyilvánosságnak lekötölvén bármely helyi lapban.

Amennyiben pedig ezt elmulasztanák kérésre megtenni, most már magam lennék kénytelen annak tartalmát emlékezetből nyilvánosságra hozni; mert elvégre is nekem eskis az lehetett a fő célom, hogy a munkássággal megösmertesem törekvéseinket; ezt pedig semmiképpen sem szolgálja az, ha ez urak zsebükben felejtik írásomat.

Nekem mindig volt, van és lesz bátorságom véleményemet nyilvánítani még ha az

egyesekek nem tetszenek is, nem látom be, hogy éppen ez esetben, midőn annyi ezer és ezer kartársamért teszem amit teszek, mért kellene hallgatnom.

Bejelentem hát ismét, hogy a szabad orvos választásért és minden ferde és helytelen berendezés kiküszöbölésért az új pénztáraknál nem szünök meg küzdeni, ha magam maradnék is; de kijelentem, hogy ez csak úgy történhetnék meg, ha az orvosi kar összessége hozna újabb határozatot, — mert ama határozatok ma még mindnyájunkra egyaránt kötelezők.

Arra a határozatra pedig nem enged, hogy az új ugynevezett szociális humanizmus alkotás s a régi romboló hatásairól jól ismert ezirányú alkotásu kaptafájára huzassék.

Dr. Burger Péter.

NYILT-TÉR.

A debreceni izr. szent-egylet igaz részvétellel tudatja, hogy érdemekben gazdag, évek során át buzgó tevékenységű volt elnöke, előljárósági és választmányi tagja 651

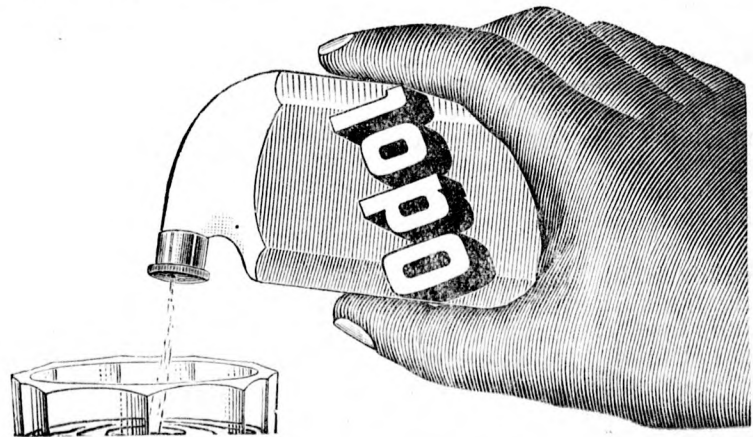
Drucker Mór ur

életének 77. évében rövid szenvedés után f. hó 31-én elhunyt.

Hült teteme augusztus hó 1-én délután 2 órakor fog a Széchenyi-u. 48. sz. gyászház-tól az izr. sirkertbe kísértetni.

Debreczen, 1907 július hó.

Áldás dicsőséges emlékére!

Aki az Odolt következetesen mindennap használja, az a tudomány mai állása szerint a képzelhető legjobb fog- és szájápolást gyakorolja.

593

Felhívás!

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vízmentes asztagtakaró és cséplőgépre való ponyvámat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohány-zsinegeket olesó árban. "HUNGÁRIA" kéveköttő 100 drb. 5 kor,

Kívánatra mintát is küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva és zsákkötöző intézete DEBRECZEN, (Kossuth-u. 27. sz.) 526,

Dr. Bacsó Dezső

ügyvéd

irodáját

IV., József kir. herceg-utca 8. szám alá, eddigi irodahelyisége után következő átjáró házba helyezte át.

Európa legnagyobb és
legtökeletesebb

„Uranus”

villamos színháza

a szénavasártéren
e héten szombaton augusztus
3-án este 8-tól 11-ig óránként tartja

megnyitó előadásait.

1500 kényelmes ülőhely! Saját
villamvilágítás! Kitűnő és gazdag
műsor!

A nagyérdemű közönség szives
pártfogását kéri

652 tisztelettel

Suchán és Winkler.

6394. Tk.
1907.

Árverési hirdetmény.

A debreceni kir. törvényszék, mint tkvi
hatóság közhírré teszi, hogy Debrecen sz. kir.
város házi pénztára végrehajthatónak, Bőr Jó-
zsef végrehajtást szenvedő elleni 309 kor.
tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási
ügyéb en a debreceni kir. törvényszék területén
levő Debrecen sz. kir. város belterületén fekvő
a debreceni 5236 sz. tjkvben A + 1. sorsz.
1136 hrsz. alatt foglalt; $\frac{1}{12}$ -ed részben Bőr
József végrehajtást szenvedett, $\frac{1}{12}$ -ed rész-
ben Bőr Róza tulajdonát képező, az 1881.
LX. t.-cz. 156. §. c) pontja értelmében egész-
ben elárverezendő házas btelekre 1792 ko-
ronában ezennel megállapított kikiáltási árban
az árverést elrendelte és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlan az 1907. évi aug. hó 12-ik napján
délután 3 órakor a kir. törvényszék árverési
termében megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kiállítási áron alól is el-
adni fog.

Árverezni szándékoznak az in-
gatlan becsárának 10 %-át, vagyis 179 kor.
20 fill. készpénzben, vagy óvadék képes érték-
papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy
a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhe-
lyezésről kiállított szabályszerű elismervényt
átszolgáltatni.

Debrecen, 1907. évi május 9-én a kir.
törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál.

654

Bolvári,
kir. tsvszéki bíró.

! **Nyavalyafótes!** !
sz. kir. törvényszék, mint tkvi
hatóság közhírré teszi, hogy Debrecen sz. kir.
város házi pénztára végrehajthatónak, Bőr Jó-
zsef végrehajtást szenvedő elleni 309 kor.
tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási
ügyéb en a debreceni kir. törvényszék területén
levő Debrecen sz. kir. város belterületén fekvő
a debreceni 5236 sz. tjkvben A + 1. sorsz.
1136 hrsz. alatt foglalt; $\frac{1}{12}$ -ed részben Bőr
József végrehajtást szenvedett, $\frac{1}{12}$ -ed rész-
ben Bőr Róza tulajdonát képező, az 1881.
LX. t.-cz. 156. §. c) pontja értelmében egész-
ben elárverezendő házas btelekre 1792 ko-
ronában ezennel megállapított kikiáltási árban
az árverést elrendelte és hogy a fennebb meg-
jelölt ingatlan az 1907. évi aug. hó 12-ik napján
délután 3 órakor a kir. törvényszék árverési
termében megtartandó nyilvános árverésen
a megállapított kiállítási áron alól is el-
adni fog.

Eladó szőlő.

A Sesztá-kertben 1800 □ ölnyi
szőlő, nyaralóval, parkkal el-
látva, akár egy darabban, akár
felosztva eladó. Az épület vízve-
zetéssel, jó vizü kúttal, fürdő-
szobával van ellátva s a kisvasut
megállójához közel fekszik. — Ér-
tekezhetdi dr. MÁRTON KÁL-
MÁN ügyvédnél Piac-utca 44.

634

Utcai

lapelárusítók

felvételnek a kiadóhivatalban:

Debrecen, Arany János utca 2. sz.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-
ohtásokat, heréléseket, tu-
berkulinozási eljárásokat,
állatbiztosításokat, állat-
állományok rendszeres
évi felügyeletét, kosmeti-
kai operatiókat.

Debrecen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.

„Bankegyesület Részvénytársaság”

Debrecen, Piac-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.
Leszámítól váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb.
Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt beke-
belezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvessz tőzsdei megbízásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) szám-
lára, pénztárjegyekre és
vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére is.

Az igazgatóság,

Ha köszvényben vagy csuszban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik,
használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes
vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szaggatását.

! tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoslató szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény,
rheuma, ülőidegzésbe (ischias) ellen feltalált összes szerek között.

! üveg tölgyfa-balzsam ára: 1 korona 50 fillér.

Kapható:

22

Mihalovits Jenő gyógyszertárában Debrecenben.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Menyasszonyi kelengye, vászon, kész fehérnemű, angol ruha-vászon, batiszt, kreton, zephyr.

Mosó székely férfiruha szövet
Óriási szőnyegraktár.

536

Pergeltkávé

naponta friss pörkölés, kiváló minőség

kizárólag

Félegyházi János

szabadalmazott

motorüzemű kávépörkölőjén

állítható elő.

585

Tessék próbát tenni!

Legbiztosabb szépitőszér a

Fáy-féle Arc-Crém

hatása csodás! Szépit, fiatalít! Legkifűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arebőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor., hozzá való „Fáy“ szappan 1 korona.

illatszerek minden illatban
1—2—3 koronés üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonzerui gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferenc

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8.

„Arany egyszerű“ gyógyszerár.

Telefon 496. szám.

UJ ZSÁKKÖLCSÖNZŐ INTEZET.

A gazda közönség figyelmébe.

Van szerencsém a gazdálkodó és géptulajdonosok b. figyelmébe ajánlani azon körülményt, hogy Debreczenben Piacz-utca 66. szám alatt zsákkölcsönző intézetet nyitottam. Raktáron tartok legjobb minőségű kenderzsákokat, melyeket jutányos áron bocsájtok a gazdálkodók és géptulajdonosok rendelkezésére.

Raktáron tartok továbbá vízmentes ponyvákot, elsőrendű anyagból készült zsákkötöző és dohány zsineget, és minden e szakmába vágó dolgokat, melyeket jutányos árban árulok.

Tisztelettel

Bergel Dániel

zsák és ponyvakölcsönző intézete Debreczenben,
Piacz-utca 66. szám.

VÁSZON ÁRU

fehérneműek, valamint sifonok és paplanlepedő-vásznak, virágos és csikos csinvatok, damaszt étkező- és aszur kávéterítékek, damaszt- és frottir törölközők, törölőkendők, és nankingok, valamint kész női fehérneműek és paplanok a

legolcsóbb szabott árban.

Női ruha divatvásznakból

mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓ ÁRUK

női ruhákra, budai kékfestő voálok, cosmanosi savannak, judish foulár, Batist, Atlas, Satin. 120 cm. széles sima szines francia batistok, angol zefirek, szerb vásznak

legolcsóbb szabott árban.

Kész női ruhák és bluzok

himzett batistban, vászonban és pongés selyemben

KÉSZ FEHÉRNEMŰEK

vászon, sifon és batist női ingek, nadrágok, háló köntösök és alsó szoknyák, sima és himzett kész agyhuzatok, selyem, lüster és cloth alsó szoknyák, karton kaszmir és selyem paplanok, matrácok

legolcsóbb szabott árban.

Férfi ingek, lábravalók,

háloingek, gallérok, kézelők, nyakkendők

és divatzebkendők

SZABÓ LAJOS FIAI

divat-, vászon- és szőnyegáruháza

DEBRECZEN,

Rózsa-utca 1. szám.

Alapított 1842. évben.

Napernyők

óriási választékban

és feltűnő

olcsó árak mellett**Bosznay J. és Társa**

divatáruházába

Debreczen, Kossuth-utca 5.

A cégünknel vásárolt ernyők huzatát, ha egy vagy két év alatt elszakad, teljesen díjtalanul ujonnan behuzatjuk

Villamos világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legolcsóbban és a legnagyobb szakértelemmel a

GANZ-féle VILLAMOSSÁGI R. T.

debreceni építészvezetősége (Piac-utca 72.) által készíttetnek. Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinék díjtalanul szolgál.

Világító testek, csillárok és szerelvények dús választéka. 530

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan választunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldödik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Házgondnokság. Felkértek mindazok, kik a Széchenyi-utca 50. és Arany János-utca 59. sz. házaknak évi 4844 korona házbérvédelmét beszédni és a házakat gondozni óhajtanák, hogy írásbeli ajánlataikat Arany János-utca 59. sz. alatt a háztulajdonosnál f. hó 29-ik napjáig sziveskedjenek beadni. Gondnoki díj a háznak jókarban tartását, tehát a kisebb javítását is beleértve, a beszédt és beszolgáltatott házbértől 7%, a készpénzben beszolgáltatandó biztosíték után pedig a háztulajdonos 6% kamatot fizet 624

Nagy hasznót hajtó szabadalmazott találmányokhoz kevés tőkével társ kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

3 szobás modern lakást keres fiatal házaspár, november 1-re a Bika közelében. Czim a kiadóba.

Debreczeni Első Villamossági és Elektrotechnikai Vállalat. Telefon 168.

Erőátvitel, Villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamos zárák tűzbetörés elleni jelző készülékek, villamos csengők berendezése és jó karban tartára, évi bérlet mellett. Gyógyászati, Fizikai, Matematikai készülékek készítése és javítása, felszerelési anyagok. Kerékpárok és alkat-

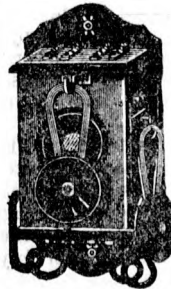
részek raktára. Saját motor erővel berendezett galván-telep.

FÖLDEVÁRI L.,

Debreczen, Kossuth-utca 1. az udvarban.

Tanulók felvétetnek.

Uj elektrotechnikai vállalata.

Világítás, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezése és karban tartása (évi bérlet mellett), orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és elektromotorok szerelése és javítása, legjutányosabban és legnagyobb szakértelemmel csak FÖLDES és VAJNER elektrotechnikai vállalatánál Debreczen Piac-utca 47. sz. alatt eszközölhetők saját nickelő és galvanizáló-telep. Telefon szám 339. 470

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel fel-

vétetnek a kiadóhivatalban:

Arany János-utca 2-ik szám,

(Hungária kávéház).